

СПІВВІДНОШЕННЯ КЕЙСОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ З ЕТАПАМИ НАВЧАННЯ ДИСКУСІЇ СТУДЕНТІВ ІНЖЕНЕРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Навчальний матеріал для навчання професійно орієнтованої дискусії (ПОД) студентів інженерних спеціальностей (ІС) може бути організований різними способами, і одним із пріоритетних ми, слідом за М.К. Колковою [2: 109-172], вважаємо кейсовий спосіб організації навчального матеріалу.

Кейс є описом професійної ситуації, підготовленим згідно визначеного формату і призначений для навчання студентів аналізу різних видів професійної інформації, її узагальнення, формування навичок визначення проблеми і вироблення можливих варіантів її вирішення відповідно до встановлених критеріїв [1: 1].

Кейси класифікують згідно різних ознак. Одним із основних підходів до класифікації кейсів є їх складність. При цьому розрізняють: ілюстративні навчальні ситуації, навчальні ситуації, і прикладні вправи [1: 5-7]. Розглянемо їх відмінності за допомогою таблиці 1.

Таблиця 1

Класифікація кейсів за критерієм складності

Назва кейсу	Ілюстративні навчальні ситуації	Навчальні ситуації		Практичні ситуації
Дескриптори	подається проблемна професійна ситуація (вирішення якої відоме викладачу і студентам)	а) чітко формулюється проблемна професійна ситуація, (вирішення якої відоме викладачу, але невідоме студентам)	а) професійна ситуація без формулювання проблеми, б) описується більш складна професійна ситуація, в) проблема визначена чітко не, але наявні всі дані для її визначення	а) описується конкретна сформульована проблемна професійна ситуація, б) пропонується знайти шляхи вирішення проблемної ситуації

Мега	навчити студентів приймати правильні рішення у визначеній ситуації на практичному прикладі	навчити студентів діагностувати ситуацію і самостійно вирішувати зазначену проблемну ситуацію	навчити студентів самостійно виявляти проблему і знаходити альтернативні шляхи рішення	навчити студентів знаходити декілька вирішень проблеми

Підготовка кейса здійснюється на підставі конкретного матеріалу: публікацій професійно орієнтованого змісту, автентичної документації компаній, даних виробничої практики цільової галузі, матеріалів сайтів компаній тощо. Матеріали для кейсу можна одержати також за допомогою наукових статей, монографій і наукових звітів, присвячених певним професійним проблемам. Використання професійно орієнтованої літератури при розробці кейса сприяє визначенню конкретної актуальної ситуації, що дозволяє подати системну, усебічну характеристику предмета дослідження.

Під час відбору матеріалів для кейсу звертають увагу на а) наявність проблеми, б) можливість описати ситуацію з різних боків і в) невідомість прийнятого компанією рішення.

Іншим критерієм класифікації кейсів є цілі і задачі процесу навчання. У цьому випадку можуть бути виділені кейси, які навчають аналізу й оцінці, вирішенню проблем і прийняттю рішень, ілюструють проблему, рішення або концепцію в цілому.

Класифікацію кейсів можна проводити також згідно наступних критеріїв:

- 1) ступеня новизни ситуації і методу рішень, що застосовується в даній ситуації;
- 2) етапів прийняття рішень, для відпрацювання яких застосовується розгляд конкретних ситуацій;
- 3) ієрархічного рівня прийняття рішень, оскільки конкретна ситуація розглядається й оцінюється по-різному керівниками різних рівнів;
- 4) спеціалізації, коли та сама ситуація може розглядатися з позицій різних спеціальностей по-різному [4].

У залежності від поставлених задач у конкретній ситуації кейси поділяють на: 1) практичні кейси, які відбивають абсолютно реальні життєві ситуації; 2) навчальні кейси, основною задачею яких виступає навчання; 3) науково-дослідні кейси. Метою двох перших видів кейсів є закріплення знань і формулювання навичок самостійного прийняття рішень. Останній орієнтований на здійснення дослідницької діяльності.

Далі розглянемо вимоги до навчального кейса, оскільки вони будуть враховані при подачі наших кейсів. Він (кейс) повинен задовольняти наступні вимоги:

- відповідати чітко поставленій меті;
- ілюструвати декілька професійних аспектів;

- містити актуальні проблеми;
- ілюструвати типові професійні ситуації;
- розвивати аналітичне мислення;
- сприяти розвитку дискусії;
- мати декілька вирішень проблеми.

Використання кейсів для навчання ПОД можна віднести до методів проблемного навчання. Співвідношення кейсової організації з етапами навчання дискусії має наступні переваги: дозволяє студентам ІС сформулювати навички вирішення реальних професійних проблем і уміння оперувати ними, навички роботи в команді, уміння вибудовувати логічні схеми вирішення проблеми, уміння вести дискусію, уміння аргументувати і контраргументувати [5].

Під час виконання комплексу вправ, який створено з урахуванням співвідношення кейсової організації з етапами навчання дискусії студенти ІС розвивають діалектичне мислення і здатність до міжособистісних контактів, уміння роботи з інформацією тощо.

На сьогодні не існує визначеного стандарту подачі кейсів. Як правило, кейси представляються в друкованому виді або на електронних носіях.

У процесі роботи студентів ІС з кейсом виділяють наступні етапи: 1) ознайомлення студентів ІС з текстом кейсу, 2) аналіз кейсу, 3) організація обговорення кейсу, дискусії, презентації тощо, 4) характеристика, оцінка і підведення підсумків дискусії [3].

Виконання вправ кейсу може бути організоване у вигляді самостійної роботи студентів. Важливо, щоб теоретична частина, на якій базується кейс, була роз'яснена викладачем іноземної мови або спеціальних дисциплін і зрозуміла студентам ІС.

Обговорення кейсу відбувається через постановку перед студентами питань, які обговорюються в ході ПОД, що займає особливе місце в процесі роботи студентів з кейсом. У ході дискусії студенти ІС вчаться мислити самостійно і аргументувати свою точку зору.

Бібліографічні джерела:

1. Ахвледиани Ю.Т. Методические указания по составлению кейсов. Методические указания [Электронный ресурс] / Ю.Т. Ахвледиани, И.П. Хоминич – М. – 14 с. – Режим доступа : http://www.magistr.rea.ru5_4Case.pdf.pdf – Название с титул. экрана.
2. Методика обучения иностранным языкам в средней школе / [под ред. М.К. Колковой]. – СПб. : КАРО, 2006. – 224 с.
3. Amaratunga D. Case study methodology as a means of theory building / D. Amaratunga, D. Baldry // Work Study. – 2001. – Vol. 50 No.3, – P. 95–104.
4. Feagin J. A case for case study / J. Feagin, A. Orum, G. Sjoberg. – NC : University of North Carolina Press. – 1991. – 98 p.
5. Tellis W. Introduction to case study / W. Tellis // The Qualitative Report. – 1997. – Заголовок з екрану. <http://www.nova.edu/ssss/QR/QR3-2/tellis1.html>